

Nr 248

Av herr Hamrin m. fl. *angående omprövning och uppskov beträffande tidpunkten för den planerade försöksverksamheten med spritutskänkning utan måltidstväng.*

En nyhet av icke ringa intresse i de år 1954 av riksdagen antagna riktlinjerna för den framtida nykterhetspolitiken utgör medgivandet av Kungl. Maj:t att anordna försöksverksamhet med utskänkning av spritdrycker och starköl utan måltidstväng.

I sitt principbetänkande (del V) vitsordade 1944 års nykterhetskommitté de goda verkningarna av måltidstväng för spritdrycker samt uttalade som sin mening, att detsamma borde bibehållas. Det anfördes, att det »ingått i svenska folkets medvetande, att spritdrycker bör förtäras endast i samband med måltid, vilket säkerligen minskat fylleri och annat missbruk». Flertalet remissinstanser anslöt sig till denna ståndpunkt. Även dåvarande departementschefen förklarade sig vara av den åsikten, att måltidstväng borde i princip bibehållas.

Emellertid fann statsrådet anledning föranstalta om en särskild utredning med uppgift att »undersöka de praktiska möjligheterna att genomföra en försöksanordning med spritutskänkning utan måltidstväng på vissa väl-skötta restauranger». Utredningen, som underströk angelägenheten av att måltidstväng upprätthålles mera effektivt, kom dock vid sina överväganden till det resultatet, att skäl talade för att den ifrågakvarande försöksverksamheten borde komma till stånd, och departementschefen förordade också ett igångsättande i enlighet med vissa närmare angivna riktlinjer. Syftet med försöksverksamheten angavs vara att få fastslaget, om en måltidsfri utskänkning över huvud låter sig genomföra utan risker ur nykterhets-synpunkt. Visade det sig, att sådana risker föreläge, borde verksamheten upphöra.

Riksdagen fattade sedermera beslut i enlighet med vad särskilda utskottet i sitt utlåtande nr 1 föreslagit, vilket alltså innebär medgivande för Kungl. Maj:t att på försök anordna utskänkning av spritdrycker och starköl utan samband med måltid. Beträffande tidpunkten för försöksverksamhetens igångsättande anförde utskottet följande: »Tidpunkten för försöksverksamhetens igångsättande har i viss mån lämnats öppen i propositionen. Denna fråga torde också vara av den natur, att den bör prövas på ett senare stadium. Måhända kan det visa sig lämpligt att försöksverksamheten börjar först någon tid efter den nya lagstiftningens ikraftträdande.»

Ytterligare är i saken att nämna, att Kungl. Maj:t den 30 december 1955 på förslag av kontrollstyrelsen föreskrivit, att förberedande åtgärder för den omdiskuterade försöksverksamheten skall vidtagas med avseende på vissa närmare angivna orter och områden, därav ett flertal platser med utpräglad turistisk anstrykning.

Även om det självfallet må anses för tidigt att avge något slutgiltigt omdöme om utfallet av den reform på nykterhetslagstiftningens område, som trädde i kraft den 1 oktober i fjol, är det uppenbart, att det allmänna nykterhetstillståndet under tiden därefter allvarligt försämrats. Om denna försämring kommer att ytterligare accentueras eller om den väsentligen är att anse som ett tröskelproblem och således kan förväntas vara av övergående natur, får framtiden utvisa. Emellertid vill det i detta ytterligt labila läge synas, som om det välbetänkta i den planerade försöksverksamheten med spritutskänkning utan måltidstväng starkt kunde ifrågasättas. Vi finner tidpunkten för en experimentverksamhet av den karaktär, det här är fråga om, synnerligen olyckligt vald och anser det angeläget, att en omprövning i denna sak kommer till stånd. Att urvalet av platser, som skulle komma i fråga för en försöksverksamhet, kommit att omfatta utpräglade turiststråk med allt vad detta innebär av risker även ur trafiksäkerhetssynpunkt synes oss vara ytterligare ett skäl för tveksamhet beträffande lämpligheten av den projekterade anordningen. Skall en försöksverksamhet med måltidsfri spritutskänkning alls komma till stånd, varom meningarna med fog kan vara delade, bör experimentet sättas in vid en tidpunkt, då riskerna ur nykterhetssynpunkt ter sig mindre än vad som i dag är fallet, och tillika så anbringas, att sagda risker i görligaste mån begränsas.

I kraft av de synpunkter, som här anförts, hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en omprövning och ett uppskov beträffande tidpunkten för den planerade försöksverksamheten med spritutskänkning utan måltidstväng.

Stockholm den 26 januari 1956

Yngve Hamrin

Ruben Swedberg

J. W. Pettersson

i Norregård
